

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า คนไทยมีวิธีการพูดให้คำแนะนำหลายวิธี บางครั้งผู้พูดอาจจะพูดแนะนำผู้ฟังตรงๆ เช่น ผู้พูดอาจจะกล่าวว่า " ผมขอแนะนำว่า " แล้วตามด้วยข้อความที่เป็นการแนะนำหรือบางครั้งอาจจะใช้วิธีการพูดที่อ้อมค้อมมากกว่านี้ก็ได้

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างจากงานวิจัยของ อีรณัฐ โชคสุวณิช (2533) ซึ่งได้ศึกษาเจตนาของผู้พูดในประโยค 3 ชนิดในภาษาไทย คือ ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง และประโยคบอกเล่า ที่ไม่ตรงกับการแสดงเจตนา พบว่า ผู้พูดจะใช้ประโยค 2 ชนิดในการแสดงเจตนาเสนอแนะ ได้แก่ ประโยคคำถาม " ทำไม " และประโยคคำสั่ง

ตัวอย่าง

" ไม่ว่าจะกายสังขาร ไม่ว่าจะวิญญาณ ต้องการการหยุดพักทั้งนั้น ทำไมไม่เดินเข้าหาพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าละเขมวรรณ ท่านช่วยเราได้ "

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม " ทำไม " แสดงเจตนาเสนอแนะในกรณีที่ผู้พูดต้องการเสนอความคิดว่า ผู้ฟังหรือทั้งผู้พูดและผู้ฟังควรทำสิ่งใด โดยผู้พูดจะกล่าวคำว่า " ทำไม " ตามด้วยข้อความที่แนะนำให้ทำ

ในทฤษฎีของ บราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1978: 66) การแนะนำเป็นการกระทำที่ผู้พูดคุกคามหน้าด้านลบของผู้ฟัง ซึ่งเป็นด้านที่ปรารถนาความเป็นอิสระ ไม่ต้องการให้คนมารบกวนในความเป็นปัจเจกบุคคล เนื่องจากการให้คำแนะนำเป็นการกระทำที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความคิดเห็นของผู้พูด (put some pressure on H to do (or refrain from doing) the act, Brown and Levinson, 1978 : 65) ดังนั้นการพูดแนะนำคู่สนทนาให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จึงเป็นวัจนกรรมที่ผู้พูดกระทำไปแล้วอาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้ เมื่อการให้คำแนะนำเกี่ยวข้องกับเรื่อง การเสี่ยงต่อการเสียหน้าของผู้ฟัง ผู้วิจัยจึงเชื่อ ว่าจำเป็น

อย่างยิ่งที่ผู้พูดต้องมีวิธีการพูดให้คำแนะนำแก่ผู้ฟังหลายวิธี เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกเสียน้อยที่สุด และน่าจะมีปัจจัยอีกหลายปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำที่ต่างกัน

ผู้วิจัยมีสมมติฐานว่า การที่คนไทยที่พูดภาษาไทยมาตรฐานมีวิธีการให้คำแนะนำหลายวิธี นั้น สืบเนื่องมาจากความต้องการที่จะลดการคุกคามหน้าของผู้ฟัง หากผู้พูดรู้ว่าการพูดให้คำแนะนำของตนจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกเสียน้ำ หรือรู้สึกลำบากใจมากที่จะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำ ผู้พูดก็จะมีวิธีการพูดที่อ่อนนุ่ม แทนวิธีการพูดแนะนำตรงๆ

การพูดให้คำแนะนำจากตัวอย่างข้างต้นของ อีรณัฐ โชคสุวนิช หากจะวิเคราะห์ในทฤษฎีของบราวน์และเลวินสันแล้ว การพูดให้คำแนะนำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ผู้พูดคุกคามหน้าผู้ฟัง เนื่องจากการให้คำแนะนำของผู้พูดอาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าตนกำลังถูกจำกัด บังคับ หรือยัดเยียด การตัดสินใจให้กระทำตามความคิดของผู้พูด เนื่องจากการเดินเข้าหาพระผู้เป็นเจ้าอาจจะไม่ได้เป็นสิ่งที่อยู่ในความคิดของผู้ฟัง ผู้ฟังอาจจะมีวิธีการแก้ปัญหาวิธีอื่นและอาจจะไม่ต้องการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้พูดก็ได้ ดังนั้นการพูดให้คำแนะนำของผู้พูดจึงเป็นการเข้าไปก้าวร้าวความเป็นปัจเจกบุคคลของผู้ฟังซึ่งถือเป็นสิ่งที่ไม่สุภาพ ด้วยเหตุนี้ เมื่อจำเป็นต้องแสดงการให้คำแนะนำ ผู้พูดจึงน่าจะมีความรู้วิธีการใช้ภาษาอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกถูกคุกคามหน้าน้อยลง และรู้สึกเสียน้ำน้อยที่สุด จากตัวอย่างที่ยกมา ก่อนที่ผู้พูดจะกล่าวถ้อยคำที่เป็นคำแนะนำ ผู้พูดได้พูดโน้มน้าวก่อนว่าทุกสิ่งย่อมต้องการการหยุดพัก (“ ไม่ว่ากายสังขาร ไม่ว่าวิญญาณ ต้องการการหยุดพักทั้งนั้น ”) เมื่อจะพูดให้คำแนะนำผู้ฟังให้เข้าหาพระผู้เป็นเจ้า ผู้แนะนำก็ไม่ได้พูดตรงๆ แต่ใช้รูปประโยคที่เป็นการถาม การเอ่ยชื่อของผู้ฟัง (เขมวรรณ) แสดงถึงความสนิทสนมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง การเลือกให้คำแนะนำโดยใช้รูปประโยคคำถาม “ ทำไม ” (“ ทำไมไม่เดินเข้าหาพระผู้เป็นเจ้าล่ะเขมวรรณ ท่านช่วยเราได้ ”) ทำให้ผู้ฟังรู้สึกถูกคุกคามหน้าน้อยลง เนื่องจากผู้พูดให้โอกาสผู้ฟังในการที่จะเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำก็ได้ โดยผู้ฟังมีสิทธิแสดงเหตุผลชี้แจงหากเลือกที่จะไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ ผู้ฟังคำแนะนำมีอิสระในการตัดสินใจ ไม่รู้สึกว่ากำลังถูกบังคับหรือยัดเยียดให้ทำตามความคิดของผู้พูดมากนัก การพยายามแสดงความเป็นพวกันกับผู้ฟัง การแสดงความสนิทสนมกับผู้ฟัง สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นไปเพื่อลดการคุกคามหน้าของผู้ฟัง เมื่อผู้พูดกล่าวให้คำแนะนำผู้ฟัง

ในบางสถานการณ์ หากผู้พูดคิดว่าเรื่องที่แนะนำเป็นสิ่งที่ดีจริงๆ สำหรับผู้ฟัง ผู้พูดอาจไม่จำเป็นต้องพูดอ้อมค้อมก็ได้ ดังที่ ธีรนุช โชคสุวนิช (2533) พบว่า ผู้พูดจะใช้ประโยคคำสั่งเพื่อแสดงเจตนาเสนอแนะ ในกรณีที่ผู้พูดต้องการชี้แนะให้ผู้ฟังปฏิบัติสิ่งที่ผู้พูดคิดว่าเป็นผลดีแก่ผู้ฟัง

ตัวอย่าง

“ หาไม้สอยชิตี ” ผู้พูดแนะนำให้ผู้ฟังหาไม้สอย จะได้ไม่ต้องปีนขึ้นไปเก็บดอกจำปีเอง

“ นอนเสียบ้าง ” ผู้พูดแนะนำให้ผู้ฟังนอนบ้างเพราะผู้ฟังไม่ยอมนอนตั้งแต่ลูกเข้าโรงพยาบาล

การเติมคำว่า “ ชิตี ” และ “ บ้าง ” ท้ายประโยคและพูดด้วยน้ำเสียงที่นุ่ม จะทำให้ฟังดูสุภาพขึ้นและช่วยทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าคุณความหน้าน้อยลง ความรู้สึกอึดอัดจากการที่คิดว่าถูกบังคับให้ทำตามคำแนะนำก็ลดน้อยลงด้วย

ในส่วนของเรื่องที่พูด ถ้าเรื่องที่พูดทำให้ผู้ฟังรู้สึกเสียหน้ามาก ผู้พูดก็จะมีวิธีการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำที่หลากหลายแตกต่างกันมากกว่าเรื่องที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกเสียหน้าน้อย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้พูดใช้ภาษาในการให้คำแนะนำแตกต่างกัน ผู้วิจัยเชื่อว่า ในความสัมพันธ์ที่ผู้พูดมีสถานภาพต่ำกว่าผู้ฟัง ผู้พูดน่าจะมีวิธีการให้คำแนะนำที่ต่างจากผู้พูดที่มีสถานภาพสูงกว่าผู้ฟัง หรือเท่ากันกับผู้ฟัง ผู้วิจัยมีสมมติฐานว่า ในความสัมพันธ์ที่ผู้พูดกับผู้ฟังมีสถานภาพเท่ากัน ปัจจัยเรื่องความสนิทสนมน่าจะมีบทบาทสำคัญในการเลือกใช้ภาษาเพื่อพูดให้คำแนะนำ เช่น ผู้พูดอาจจะใช้รูปประโยคคำสั่ง เพื่อแสดงวัจนกรรมการให้คำแนะนำ เป็นต้น ส่วนในความสัมพันธ์ที่ผู้พูดกับผู้ฟังมีสถานภาพไม่เท่ากัน ปัจจัยเรื่องความเคารพ น่าจะเข้ามามี บทบาทสำคัญต่อการแสดงวัจนกรรมการให้คำแนะนำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความสัมพันธ์ที่ผู้พูดให้คำแนะนำมีสถานภาพต่ำกว่าผู้ฟัง ผู้พูดให้คำแนะนำอาจใช้ภาษาที่แตกต่างกันเมื่อเทียบกับความสัมพันธ์ที่ผู้พูดมีสถานภาพสูงกว่าผู้ฟัง

ในบางสถานการณ์ที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังเป็นแบบไม่รู้จักกัน และผู้พูดไม่ได้อยู่ในสถานภาพที่จะให้คำแนะนำได้ ผู้วิจัยเชื่อว่า ผู้พูดจำเป็นต้องมีวิธีการอย่างไรอย่างหนึ่ง เมื่อต้องการจะให้คำแนะนำแก่ผู้ฟังเพื่อลดการคุกคามหน้า ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่างผู้ฟังทางบ้านกับผู้ดำเนินรายการวิทยุ จากวิทยุคลื่น 99.5 คลื่นหญิงพลังหญิง เพื่อแสดงให้เห็นวิธีการให้คำแนะนำของผู้ดำเนินรายการ ในกรณีที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังเป็นแบบไม่รู้จักกัน ดังนี้

ตัวอย่าง

A : ผู้ดำเนินรายการ

B : ผู้ฟังทางบ้าน

สถานการณ์ : คุณประภาเป็นผู้ฟังทางบ้านมีความกังวลใจที่ลูกชายติดยาเสพติดจึงโทรศัพท์เข้ามายังรายการวิทยุเพื่อปรึกษาและขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์

- 1 B : =ดิฉันก็เคยต่อว่าเค้าว่า, ทำไมอะ, ทำไมเพื่อนๆไม่เป็น เราทำไมถึงนอกคอกขนาดนี้
A : อ้อ...ค่ะๆ ก็...ก็อย่าพึ่งไปดูตำราว่ากล่าว, เพราะบางทีเหตุผลของวัยรุ่นน่ะ อ้อ, ก็มีไม่มากเท่าไหร่นะคะ, แต่เป็น...เป็นรายละเอียดของจิตใจด้วย, ตรงนี้ที่เพื่อนๆเขาคบๆ กันไม่ติด
- 5 B : ฮะ
A : คนที่ติดคือใครคะ?
B : Z ลูกเราเอง
A : อ้อ...แล้วเขาไปติดกับคนอื่นหรือเปล่า? หมายถึงว่า [ไปเสพกับ]ใคร?
B : [คือ...คือ] เค้าไปซื้อ, เขาไปซื้อ
- 10 นี่นะ=
A : Z ค่ะ
B : =เค้าส่วนใหญ่ซื้อหนีมา, แล้วเค้าก็มาหลบบนบ้านค่ะ[ทำ]อะคะ
A : [อ้อ...] เสพคนเดียว อ้อ... ค่ะๆ
B : เค้าไม่ได้จับกลุ่มทำกับเพื่อนๆ [นะคะ]
- 15 A : [อ้อ ค่ะๆ]คะอย่างที่ทาง...ทาง ทางคุณกรรณิการ์จากโรงพยาบาลธัญญารักษ์แนะนำนะคะ, ว่า ให้, ให้ลองพูดคุยกับลูกชายอีกซักครั้งนึง=
B : Z ค่ะ
A : = นะคะ, ในแง่ของว่า อ้า, คุณแม่ก็ดูแลเต็มที่แล้ว, แล้วตอนนี้ก็มีความทุกข์มากน้อยขนาดไหน, คือให้เค้าเข้าใจความรู้สึกของเราด้วย, แล้วก็เราก็พยายามเข้าใจเขา
- 20 ด้วย, แล้วก็พยายามโน้มน้าวให้เค้ากลับคืนสู่สังคมใหม่ดีกว่า ทำกิจกรรมอื่นๆดีกว่า เพื่อนฝูงเรามีเยอะแยะอะไรทำนองนี้นะคะ=

จากข้อมูลการสนทนาที่ตัดตอนมานี้ ผู้ดำเนินรายการแสดงวิจนกรรมกรให้คำแนะนำอยู่ 2 ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อคุณประภาต่อว่าลูกชายที่หลงผิดริเสพยา (บรรทัดที่ 2) ครั้งที่ 2 เมื่อคุณประกากำลังเล่าเรื่องของลูกชายอยู่ และผู้ดำเนินรายการแย่งผลัดมาได้ (บรรทัดที่ 15-21) การให้คำแนะนำทั้งสองครั้งนี้จัดเป็นการให้คำแนะนำที่คุณประภาไม่ได้ขอ แต่ผู้ดำเนินรายการแนะนำเอง การแนะนำครั้งแรกเกิดจากการเปลี่ยนผลัดธรรมดา แต่การแนะนำครั้งที่ 2 ผู้ดำเนินรายการแย่งผลัดมาได้

ทั้งคุณประภาและผู้ดำเนินรายการไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่เมื่อผู้ดำเนินรายการต้องการพูดให้คำแนะนำ ผู้ดำเนินรายการจะสร้างความสนิทสนมกับคุณประภาโดยการแสดงความเข้าใจในความทุกข์ของคุณประภา แสดงให้เห็นว่าเป็นพวกเดียวกันกับคุณประภา และใช้ภาษาสุภาพกับคุณประภา วิธีการเหล่านี้ช่วยลดการคุกคามหน้าในการให้คำแนะนำครั้งที่ 1 ได้ แม้ว่าผู้ดำเนินรายการจะใช้รูปประโยคคำสั่งเพื่อแสดงการให้คำแนะนำ และเมื่อจะแนะนำเป็นครั้งที่ 2 ผู้ดำเนินรายการก็อ้างคำแนะนำของเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลธัญญารักษ์ซึ่งทำให้คำแนะนำเชื่อถือขึ้น การให้คำแนะนำในครั้งที่ 2 นี้ ไม่ได้เป็นคำแนะนำที่มาจากผู้ดำเนินรายการโดยตรง ทำให้ผู้ฟังรู้สึกที่ไม่ลำบากใจมากนักที่จะเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ นอกจากนี้การใช้คำว่า " ลอง " ในประโยคที่กล่าวคำแนะนำ (ให้ลองพูดคุยกับลูกชายอีกครั้งหนึ่งนะคะ) ทำให้ความรุนแรงของการพูดให้คำแนะนำที่ใช้รูปประโยคคำสั่งของผู้ดำเนินรายการลดความรุนแรงลง และยังทำให้ผู้ฟังรู้สึกที่ไม่ได้กำลังถูกบังคับให้ทำตามคำแนะนำ แต่มีสิทธิที่จะลองทำหรือไม่ทำก็ได้ การที่ผู้ดำเนินรายการต้องใช้วิธีการต่างๆ เหล่านี้ เป็นไปได้ว่าผู้ดำเนินรายการไม่รู้จักกับคุณประภามาก่อน ไม่ได้มีความสนิทสนม ประกอบกับไม่ได้อยู่ในสถานภาพที่จะให้คำแนะนำผู้ดำเนินรายการจึงใช้กลวิธีเช่นนี้

ผู้วิจัยเชื่อว่า หากศึกษาการให้คำแนะนำในภาษาไทยอย่างจริงจัง ผู้พูดให้คำแนะนำน่าจะมีวิธีการให้คำแนะนำหลายวิธี ไม่ใช่เพียงการใช้ประโยคคำถาม " ทำไม " และประโยคคำสั่งเท่านั้น เช่น ผู้พูดอาจจะแสดงการให้คำแนะนำโดยการใช้รูปประโยคเงื่อนไขก็ได้ เช่น " ถ้าเป็นฉันนะ ฉันจะเลิกติดต่อกับเขาเลยทันที " หรือ อาจจะใช้รูปประโยคคำถาม " ไหม " เช่น " เลิกกับเขาเลยดีไหม " ประโยคนี้ ผู้พูดอาจจะไม่ได้กำลังถามความคิดเห็นแต่อาจจะกำลังแนะนำให้ผู้ฟังแยกทางกับคนรักก็ได้ เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการให้คำแนะนำในภาษาไทยว่า ผู้พูดภาษาไทยมาตรฐาน มีวิธีแสดงการให้คำแนะนำอะไรบ้าง เรื่องที่พูด และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฟังกับผู้พูด เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้พูดใช้ภาษาในการให้คำแนะนำที่หลากหลายแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1. คนไทยที่พูดภาษาไทยมาตรฐานมีวิธีการแสดงวัจนกรรมกรให้คำแนะนำหลายวิธี
2. การใช้ภาษาเพื่อแสดงการให้คำแนะนำขึ้นอยู่กับเรื่องที่พูดและความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. ศึกษาวิธีการแสดงการให้คำแนะนำในภาษาไทย
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะบทสนทนาที่มีการแสดงการให้คำแนะนำ ในภาษาไทยมาตรฐานปัจจุบันเท่านั้น ไม่รวมถึงบทสนทนาที่เป็นภาษาสแลงเก่า
2. ผู้วิจัยจะศึกษาวิธีการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำในบทสนทนาที่ผู้ร่วมสนทนา มีความสัมพันธ์กัน 3 แบบ ดังนี้

- 2.1 ผู้พูดมีสถานภาพสูงกว่าผู้ฟัง
- 2.2 ผู้พูดมีสถานภาพเท่ากับผู้ฟัง
- 2.3 ผู้พูดมีสถานภาพต่ำกว่าผู้ฟัง

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

1.5.1 ข้อมูลในการวิจัย

1.5.1.1 แหล่งข้อมูลและขอบเขตของข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มาจากการบันทึกการสนทนาจากวิทยุคลื่น 99.5 คลื่นหญิงพลังหญิง เป็นเวลาประมาณ 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2543 ถึงวันที่ 30 ตุลาคม 2543 ได้แถบบันทึกเสียงทั้งหมด 22 ม้วน ซึ่งเป็นการสนทนาระหว่างผู้ฟังทางบ้าน ผู้ดำเนินรายการ และวิทยากรผู้ได้รับเชิญมาในรายการ คลื่นวิทยุคลื่นนี้เป็นคลื่นวิทยุที่ประกอบด้วยหลายช่วงรายการที่เปิดโอกาสให้ผู้ฟังทางบ้านโทรศัพท์เข้ามาพูดคุยกับผู้ดำเนินรายการ หรือวิทยากรที่ได้รับเชิญมาให้ความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้ฟัง ช่วงรายการที่เปิดโอกาสให้ผู้ฟังทางบ้านโทรศัพท์เข้ามาพูดคุย ขอคำแนะนำปรึกษาหรือแสดงความคิดเห็น เช่น การตอบปัญหาสุขภาพ การตอบปัญหาทางเพศ การตอบปัญหาไขข้อข้องใจทางกฎหมาย และการแจ่มเบาะแสรื่องเสียดสี เป็นต้น ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จากการบันทึกเสียงการสนทนาระหว่างผู้ดำเนินรายการ วิทยากรผู้ได้รับเชิญมาในรายการ และผู้ฟังทางบ้าน จากรายการคลินิกรักคลินิกชีวิต ซึ่งออกอากาศ เวลา 22:00-24:00 น. ของทุกวัน รายการนี้แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ช่วงแรกเป็นการสนทนากันระหว่างผู้ดำเนินรายการกับวิทยากรที่ได้รับเชิญมาพูดคุยในประเด็นต่างๆ ตามที่ผู้ดำเนินรายการได้ตั้งไว้ ส่วนช่วงที่ 2 และ 3 เป็นการพูดคุยและตอบปัญหาปัญหาสุขภาพทั่วไป ทั้งปัญหาสุขภาพกายและปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาทางเพศ และปัญหาครอบครัว ผู้วิจัยบันทึกเสียงจากรายการนี้ลงในแถบบันทึกเสียงรวมทั้งหมด 10 ครั้ง ครั้งละประมาณ 2 ชั่วโมง ผู้วิจัยไม่ได้บันทึกช่วงรายงานข่าว และโฆษณาที่แทรกเข้ามาระหว่างที่ผู้ดำเนินรายการกำลังจัดรายการอยู่ เมื่อผู้วิจัยบันทึกเสียงเสร็จสิ้นแล้ว จึงนำแถบบันทึกเสียงดังกล่าวมาถอดเป็นตัวอักษรเพื่อวิเคราะห์บทสนทนาในส่วนที่มีวัจนกรรมการให้คำแนะนำ

1.5.1.2 วิธีการเลือกข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีการเลือกข้อมูลดังนี้คือ เมื่อถอดบทสนทนาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะเลือกข้อมูลด้วยการวิเคราะห์บทสนทนาในส่วนที่มีการแสดงวัจนกรรมการให้คำแนะนำและส่วนที่สัมพันธ์กับการแสดงวัจนกรรมการให้คำแนะนำเท่านั้น เกณฑ์ที่จะตัดสินว่าวัจนกรรมใดเป็นวัจนกรรมการให้คำแนะนำนั้น ผู้วิจัยจะยึดตามแนวคิดของ เซอร์ล (Searle, 1969) ดังนี้

การแนะนำ

1. กฎบอกเนื้อความ : เป็นการกระทำที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของผู้ฟัง
2. กฎบอกปัจจัยพื้นฐาน : 1. ผู้พูดมีเหตุผลบางประการที่เชื่อว่าการกระทำนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง
2. ไม่มีอะไรบอกอย่างชัดเจนทั้งต่อผู้พูดและผู้ฟังว่าผู้ฟังจะกระทำสิ่งนั้นอยู่เองเป็นปกติ
3. กฎความจริงใจ : ผู้พูดเชื่อว่าการกระทำนั้นจะก่อประโยชน์แก่ผู้ฟัง
4. กฎบอกสาระสำคัญ : ถือว่าผลของการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ผู้ฟังสนใจที่สุด

1.5.2 การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

1.5.2.1 การเลือกเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยคัดเลือกข้อมูลวัจนกรรมการให้คำแนะนำโดยเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะข้อมูลที่เป็นการแสดงการให้คำแนะนำและข้อมูลบริบทแวดล้อมที่อาจจะปรากฏก่อนและหลังการให้คำแนะนำเท่านั้น ข้อมูลการสนทนาอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยไม่ได้เก็บมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกเก็บการสนทนาที่ปรากฏบริบทแวดล้อมก่อนและหลังการให้คำแนะนำก็คือ เพื่อช่วยให้เข้าใจสถานการณ์การสนทนา และช่วยให้การตัดสินใจว่าข้อความใดเป็นการแสดงการให้คำแนะนำของผู้พูดชัดเจนยิ่งขึ้นโดยพิจารณาจากข้อความแวดล้อมนั่นเอง นอกเหนือจากการใช้เกณฑ์ตามข้อ 1.5.1.2 ดังกล่าว

ตัวอย่าง

A : ผู้ดำเนินรายการ

B : ผู้ฟังที่บ้าน

สถานการณ์ : ผู้ฟังที่บ้านโทรศัพท์เข้ามาปรึกษาผู้ดำเนินรายการ เรื่องกำลังวางแผนจะแต่งงาน แต่ที่ว่าสามีมีเลือดบวก ควรทำอย่างไรดี

- 1 B : เออ...คือว่า ดิฉันยังไม่ได้แต่งงานนะนะคะ ที่นี้ก็มีโปรแกรมจะแต่งงานต้นปีหน้าคะ แต่ที่นี้=
 A : Zค่ะ Zค่ะ
 B : =เออ..ว่าที่สามีเนี่ยคะ ไปตรวจเลือดแล้วผลออกมาเป็นบวกก็ไม่รู้จะปรึกษากับใคร เพราะญาติผู้ใหญ่ทั้งสอง ฝ่ายก็รับทราบการแต่งงาน แล้วก็หมั้นหมายกันแล้วอะนะคะ ดิฉันไม่รู้จะทำยังไงดี=
- 5 A : Z ค่ะ
 B : =นะคะ
 A : ถ้าคุณวรรณคิดว่าจะเดินหน้าต่อไป คือแต่งงาน
 B : Z คือ ไปตรวจเลือดทั้งสองครั้ง แล้วผลออกมา=
 A : Zค่ะ
- 10 B : =เป็นบวกนะคะ
 A : Zค่ะ มีสุขภาพสตรีหลายๆ ท่านที่โทรศัพท์เข้ามากรณีเดียวกับคุณวรรณ แต่ว่าหนักกว่านี้อีก คือว่าที่สามีได้รับเชื้อไวรัสเอดส์เลย แล้วก็บอกว่ายืนยันที่จะแต่งงานกันต่อไป แพทย์ที่ตอบปัญหาของเราก็บอกว่าไม่มี คือไม่มีปัญหาที่จะแต่งงานกันต่อไปแต่ก็ทุกครั้งที่ร่วมเพศก็ใช้ถุงยางอนามัย แล้วก็ให้ดูแลกันไปจนถึงเท่าที่จะดูแลได้นะฮะ แต่ในกรณีของคุณวรรณก็ไม่ทราบว่า
 15 คุณวรรณคิดยังไงกับเรื่องนี้ เพราะว่าบุคคลใดจะเป็นโรคภัยอะไรก็ตาม ถ้ามีความมั่นใจที่จะร่วมชีวิตกันแล้วอะนะฮะ เดินเข้าไปปรึกษาแพทย์ได้ทั้งคู่ เพราะว่าแนวทางในการอยู่ร่วมกัน รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์กันจะต้องปฏิบัติอย่างไรถึงจะปลอดภัยต่อคู่สมรส อันนี้ก็ได้ค่ะ (5) คุณวรรณยังอยู่หรือเปล่านั้นคะ?
 B : อยู่ค่ะ
- 20 A : ค่ะ
 B : ก็...
 A : คุณวรรณต้องเป็นผู้ตัดสินใจคะว่า มันใจแล้วก็ จริ่งจิงกับความรักครั้งนี้แค่ไหนคะ
 B : ถ้าสมมุติว่าจะต้องบอกกับญาติผู้ใหญ่ก่อนจะดีมั๊ยคะ ขอคำปรึกษาทาง ทางญาติ ทาง ทางฝ่ายโน้น กับทางฝ่ายดิฉันด้วยนะฮะ
- 25 A : ถ้าคิดว่าเค้าจะเข้าใจ ในเรื่องนี้ได้นะฮะ ก็น่าที่จะบอก แต่ว่ามันเป็นสิทธิของคุณวรรณแล้วก็=
 B : Zค่ะ
 A : =ว่าที่สามี คือ ถ้าว่าที่สามีเค้าเต็มใจให้เปิดเผยในเรื่องราวเหล่านี้ก็เปิดเผยไปได้ แต่ว่าถ้าเค้าไม่เต็มใจ หรือถ้าเค้าไม่พร้อม หรือว่าเค้า หรือพ่อแม่ของคุณวรรณนะฮะ มีความรู้สึกที่อาจจะไม่ยอมรับเรื่องนี้ ผู้ใหญ่บางท่านอาจจะไม่เข้าใจเรื่องนี้นะฮะ อาจจะเป็นเหตุให้ต้องแยกทางจากกันได้
 30 เพราะฉะนั้นก่อนที่จะบอกหรือไม่บอกก็ลองใคร่ครวญในแง่นี้ก่อนนะฮะว่า ทางบ้านคุณวรรณจะรับปัญหานี้ได้แค่ไหน จากที่เคยพบปะพูดคุยกันแล้วเค้ามีที่อย่างไร กับว่าที่สามีคะ
 B : ค่ะ
 A : ค่ะ
 B : งั้นขอบพระคุณมากค่ะ

จากตัวอย่างที่ยกมา มีการให้คำแนะนำ 3 ครั้ง ข้อมูลที่เป็นปริบทแวดล้อมก่อนการให้คำแนะนำครั้งแรก คือ ข้อมูลบรรทัดที่ 1-14 ส่วนข้อมูลที่แสดงการให้คำแนะนำครั้งแรก เริ่มตั้งแต่บรรทัดที่ 15 ถึงบรรทัดที่ 17 “ ถ้ามีความมั่นใจที่จะร่วมชีวิตกันแล้วอะนะฮะ เดินเข้าไปปรึกษาแพทย์ได้ทั้งคู่ เพราะว่าแนวทางในการอยู่ร่วมกัน รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์กันจะต้องปฏิบัติอย่างไรถึงจะปลอดภัยต่อคู่สมรส อันนี้ก็ทำได้ละ ” ครั้งที่ 2 บรรทัดที่ 22 “คุณวรรณต้องเป็นผู้ตัดสินใจล่ะว่า มั่นใจแล้วก็ จริงจังกับความรักครั้งนี้แค่ไหนละ ” ส่วนการให้คำแนะนำครั้งที่ 3 เริ่มตั้งแต่บรรทัดที่ 25 ถึงบรรทัดที่ 31 ข้อมูลที่เหลือหลังจากนั้น เป็นข้อมูลที่เป็นปริบทแวดล้อมหลังการให้คำแนะนำ ข้อมูลการสนทนาที่ปรากฏปริบทแวดล้อมก่อนและหลังการให้คำแนะนำนี้ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์การสนทนา และช่วยในการตัดสินใจว่าข้อความใดเป็นการแสดงการให้คำแนะนำของผู้พูดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกเหนือจากการใช้เกณฑ์ตามข้อ 1.5.1.2

1.5.2.2 การบันทึกข้อมูล

ในการบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยเลือกบันทึกข้อมูลการสนทนาทางโทรศัพท์ของผู้ฟังทางบ้านที่โทรศัพท์เข้ามาในรายการวิทยุเพื่อพูดคุยหรือขอคำแนะนำจากผู้ดำเนินรายการ หรือวิทยากรที่ได้รับเชิญให้มาออกรายการ วิธีการบันทึกข้อมูลผู้วิจัยใช้แถบบันทึกเสียงบันทึกการสนทนาจากคลื่นวิทยุ 99.5 คลื่นหญิงพลังหญิง เมื่อบันทึกข้อมูลลงแถบบันทึกเสียงเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการสนทนาดังกล่าวมาถอดเป็นตัวอักษรเพื่อจะได้สะดวกในการวิเคราะห์

1.5.3 การจัดระเบียบข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยถอดข้อมูลการสนทนาเป็นตัวอักษรเรียบร้อยแล้ว เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดระเบียบข้อมูลใหม่ดังนี้

ในการวิเคราะห์ว่าข้อความใดเป็นวัจนกรรมกรให้คำแนะนำผู้วิจัยได้ยึดเกณฑ์ในการตัดสินใจตามแนวคิดของเซอร์ล (Searle, 1969) ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้อ 1.5.1.2 เมื่อตัดสินใจได้แล้วว่าข้อความใดบ้างที่เป็นการแสดงการให้คำแนะนำ ผู้วิจัยก็จะนำข้อความนั้นมาวิเคราะห์ เมื่อต้องยกตัวอย่างประกอบการแสดงผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะให้สถานการณ์ประกอบการสนทนา และจะขีดเส้นใต้คำหรือข้อความที่ปรากฏในส่วนที่แสดงวัจนกรรมกรให้คำแนะนำเป็นเฉพาะกรณีไป เพื่อความสะดวกในการอธิบาย ในกรณีตัวอย่างที่ยกมา ประกอบด้วยส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด และส่วนที่เป็นเนื้อหาของคำแนะนำ ผู้วิจัยจะแบ่ง 2 ส่วนนี้ ด้วยเครื่องหมายทับ (/) ข้อความที่

ปรากฏหน้าเครื่องหมายทับ คือ ส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด ส่วนข้อความที่ปรากฏหลังเครื่องหมายทับ คือ ส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ กรณีตัวอย่างที่ยกมานั้น ไม่ปรากฏเครื่องหมายทับ แสดงว่า ข้อความที่ยกมานั้น คือ ส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

A : ผู้ดำเนินรายการ

B : ผู้ฟังที่บ้าน

สถานการณ์ : ผู้ดำเนินรายการแนะนำให้ผู้ฟังที่บ้านคุยกับลูกชายอีกครั้ง เพื่อให้เลิกยาเสพติด

- 1 A : ภายนอกเลยนะคะ, อ้อ, ก็ตอนนี้ก็คงเป็นลักษณะของการที่จะให้ทางคุณประภา, นะคะ, คุยกับลูกชายอีกซักครั้งนึง. ในแง่ของการที่ว่า, ให้ ลูกชายมีส่วนสำคัญในชีวิตแล้วก็
เป็นคนที่จะต้องปกป้องดูแลคุณแม่. คุณแม่มีปัญหาตรงนั้นตรงนี้ อ้อ, มีลูกชายคนนี้จะ
คอยดูแล. ไม่ทราบว่าเป็นลูกชายคนเดียวหรือเปล่านั้น
- B : เค้าเป็นคนโตคะ

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ได้แล้วว่า ข้อความในบทสนทนาได้มีการแสดงวัจนกรรมการให้คำแนะนำ ผู้วิจัยก็จะรวบรวมไว้เป็นข้อมูล เพื่อใช้วิเคราะห์วิธีแสดงการให้คำแนะนำ และปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ จากการวิเคราะห์วัจนกรรมการให้คำแนะนำ ผู้วิจัยสามารถรวบรวมเรื่องที่มีการให้คำแนะนำได้ 542 เรื่อง แต่ละเรื่องสามารถนำมาจัดเป็นประเภทของเรื่องที่พูดได้ 5 ประเภท คือ เรื่องปัญหาทางเพศ เรื่องปัญหายาเสพติด เรื่องปัญหาครอบครัว เรื่องปัญหาสุขภาพ และเรื่องปัญหาเบ็ดเตล็ด รวมทั้งสิ้น 542 เรื่อง

ผู้วิจัยมีวิธีการนับจำนวนเรื่อง คือ จะนับข้อมูลเป็น 1 เรื่องได้ต้องมีการเกิดวัจนกรรมการให้คำแนะนำอย่างน้อย 1 ครั้ง จึงจะนับเป็น 1 เรื่อง ดังนั้นเป็นไปได้ที่ เรื่อง 1 เรื่อง อาจจะมีการให้คำแนะนำมากกว่า 1 ครั้ง และเรื่องอาจจะเกิดซ้ำกันก็ได้ ผู้วิจัยก็รวบรวมนับเก็บไว้เป็นข้อมูล ผู้วิจัยไม่ได้นับและแจกแจงจำนวนครั้งที่เกิดการให้คำแนะนำ เนื่องจากไม่ได้อยู่ในวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

จากตัวอย่างหน้า 11 ผู้วิจัยนับเป็นข้อมูลการวิจัย 1 เรื่อง เพราะเกิดการแสดง วจนกรรมการให้คำแนะนำอย่างน้อย 1 ครั้ง (ข้อความที่ขีดเส้นใต้ คือ ข้อความที่แสดงการให้ คำแนะนำ) จัดเป็นเรื่องที่พูด ประเภทปัญหาเสพติด ผู้พูดให้คำแนะนำมีสถานภาพเท่ากับ ผู้ฟัง

1.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากจัดระเบียบข้อมูลทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ ดังนี้

1.5.4.1 การวิเคราะห์วิธีแสดงการให้คำแนะนำในภาษาไทย

การวิเคราะห์วิธีการให้คำแนะนำในภาษาไทยในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายข้อมูลว่าพบวิธีแสดงการให้คำแนะนำในภาษาไทยอะไรบ้าง ผู้วิจัยไม่ได้มี จุดมุ่งหมายที่จะแบ่งว่าในภาษาไทยมีวิธีการแสดงวจนกรรมการให้คำแนะนำกี่วิธี อะไรบ้าง เนื่องจากผู้วิจัยคิดว่า การที่จะระบุว่าวิธีแสดงการให้คำแนะนำในภาษาไทยที่วิธีนั้น เป็นเรื่อง ที่บ่งบอกไม่ได้ชัดเจน เพราะมีความเป็นไปได้สูงที่การเก็บข้อมูลอาจจะไม่ได้ครอบคลุมวิธีแสดง การให้คำแนะนำทั้งหมด ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จึงเป็นการบรรยายปรากฏการณ์ที่เกิด ขึ้นในวจนกรรมการให้คำแนะนำที่เก็บรวบรวมได้จากข้อมูลเท่านั้น พร้อมกับบรรยายการใช้ภาษา ในการให้คำแนะนำควบคู่ไปด้วย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งโครงสร้างวจนกรรมการให้คำแนะนำออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด และส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ แล้ววิเคราะห์ว่าแต่ละส่วนแสดง ถึงวิธีแสดงการให้คำแนะนำ และการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำอย่างไร การนำเสนอผลการ วิเคราะห์ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็นหัวข้อย่อย 2 หัวข้อ คือ การใช้ภาษาในการให้คำแนะนำโดย วิธีตรง และการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำโดยวิธีอ้อม ในขณะที่เดียวกันก็จะวิเคราะห์ว่า เมื่อผู้พูด จะแนะนำผู้ฟัง ผู้พูดมีกลวิธีในการให้คำแนะนำอะไรบ้าง

1.5.4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ คือ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้คำแนะนำ และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ ในหัวข้อหลังนี้ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นหัวข้อย่อย 2 หัวข้อ คือ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับเรื่องที่พูด และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยจะแปลงความถี่ในการปรากฏของเรื่องให้อยู่ในรูปร้อยละการปรากฏ โดยใช้วิธีวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ด้วยสูตรการคำนวณดังต่อไปนี้

$$\% = \frac{S \times 100}{N}$$

- กำหนดให้ % คือ ร้อยละการปรากฏของเรื่องที่มีการแสดงวัจนกรรมอย่างน้อย 1 เรื่อง
 S คือ จำนวนครั้งการปรากฏของเรื่อง
 N คือ จำนวนเรื่องทั้งหมดที่มีการแสดงวัจนกรรมการให้คำแนะนำ

1.5.4.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ

ผู้วิจัยเริ่มการวิเคราะห์โดยการศึกษาสถานการณ์การให้คำแนะนำจากข้อมูลทั้งหมด ว่ามีเรื่องที่มีการแสดงวัจนกรรมการให้คำแนะนำกี่เรื่อง แต่ละเรื่องสามารถนำมาแบ่งประเภทเป็นเรื่องที่พูดได้เป็นกี่ประเภท ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องที่พูดกับการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ผู้วิจัยเริ่มการวิเคราะห์ โดยเริ่มวิเคราะห์จากความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสนทนาในแต่ละครั้งว่า ผู้ร่วมสนทนามีความสัมพันธ์เป็นไปแบบใดบ้าง เช่น ผู้พูดมีสถานภาพสูงกว่าหรือต่ำกว่าผู้รับฟัง หรือทั้งผู้พูดและผู้ฟังมีสถานภาพเท่ากัน เป็นต้น แล้ววิเคราะห์ว่าสถานภาพต่างๆ เหล่านี้มีผลและเป็นปัจจัยสำคัญต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำที่ต่างกันอย่างไร สำหรับวิธีการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์

สถิติพื้นฐาน การแจกแจงเป็นตาราง และวิเคราะห์ความถี่ในการปรากฏ เพื่อศึกษาปัจจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องที่พูด และความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังที่ต่างกันว่า มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำต่างกันหรือไม่ อย่างไร รายละเอียดการวิเคราะห์ แสดงได้ดังนี้

1.5.4.2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นหัวข้อย่อย 2 หัวข้อ คือ

ก. ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ภาษาในการให้คำแนะนำกับเรื่องที่พูด

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ภาษาในการให้คำแนะนำกับเรื่องที่พูด โดยนำเรื่องทั้งหมด 542 เรื่อง ที่แต่ละเรื่องมีการแสดงการให้คำแนะนำอย่างน้อย 1 ครั้ง มาวิเคราะห์ว่า แต่ละเรื่องนั้นแบ่งเป็นเรื่องที่พูดได้ประเภทละกี่เรื่อง แล้วเรื่องที่พูดแต่ละประเภทนั้น มีเรื่องที่ใช้ภาษาในการแนะนำที่แตกต่างกันเป็นแบบใดบ้างเพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยของเรื่องที่พูดที่มีผลต่อการให้ภาษาในการให้คำแนะนำ หลังจากนั้นผู้วิจัยจะวิเคราะห์ว่าเรื่องที่พูดที่ต่างกันนั้น แสดงให้เห็นรูปแบบการให้ภาษาในการให้คำแนะนำที่ต่างกันอย่างไร

การวิเคราะห์ปัจจัยของเรื่องที่พูดต่อการให้ภาษาในการให้คำแนะนำ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์รูปแบบการให้ภาษาที่ปรากฏในโครงสร้างวัจนกรรมการให้คำแนะนำทั้ง 2 ส่วน คือส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด และส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ การวิเคราะห์ส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูดจะวิเคราะห์เฉพาะเรื่องที่มีแบบการปรากฏโครงสร้างส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูดเท่านั้น เรื่องที่ปรากฏเฉพาะส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำอย่างเดียว ผู้วิจัยจะไม่นำมาวิเคราะห์ เรื่องที่ปรากฏส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ทั้ง 2 รูปแบบ คือ ทั้งแบบที่ 1 ปรากฏกริยาแสดงเจตนา “ แนะนำ ” และ แบบที่ 2 ปรากฏกริยาชนิดอื่น ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยเรื่องที่พูดที่มีผลต่อการให้ภาษาในการให้คำแนะนำ ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เฉพาะรูปภาษาที่เป็นระดับโครงสร้างประโยคเท่านั้น ไม่วิเคราะห์ระดับคำหรือกลุ่มคำ เพราะผู้วิจัยถือว่าการให้คำแนะนำระดับโครงสร้างประโยคเท่านั้น ล้วนปรากฏอยู่ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำระดับโครงสร้างประโยคทั้งสิ้น

ข. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับ

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

การวิเคราะห์ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยมีวิธีการวิเคราะห์คล้ายกันกับหัวข้อ ก. ต่างกันเพียงปัจจัยเท่านั้น ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ โดยแยกความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดให้คำแนะนำกับผู้ฟังคำแนะนำ เป็น 3 แบบ โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์สถานภาพและอำนาจในการควบคุมการสนทนาเป็นหลักในการแบ่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ดังนี้

1. ผู้พูดมีสถานภาพสูงกว่าผู้ฟัง (วิทยากร → ผู้ฟังที่บ้าน)
2. ผู้พูดมีสถานภาพเท่ากับผู้ฟัง (ผู้ดำเนินรายการ ↔ ผู้ฟังที่บ้าน)
3. ผู้พูดมีสถานภาพต่ำกว่าผู้ฟัง (ผู้ดำเนินรายการ → วิทยากร)

เมื่อได้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังแล้ว ผู้วิจัยก็ดำเนินการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และขั้นตอนการวิเคราะห์เหมือนกับข้อ ก. คือวิเคราะห์ว่าปัจจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังมีผลต่อการเลือกใช้ภาษาในการให้คำแนะนำทั้งในส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด และส่วนที่เป็นเนื้อหาของคำแนะนำต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบวิธีการให้คำแนะนำในภาษาไทย
2. ได้เห็นลักษณะวัฒนธรรมไทยจากวิธีการแสดงการให้คำแนะนำ
3. เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาวรรณปฏิบัติศาสตร์ในสังคมไทย

1.7 นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย

วจนกรรม (SPEECH ACTS)	คือ การกระทำโดยใช้คำพูด ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขของการกระทำนั้น (Searle, 1969)
วจนกรรมการให้คำแนะนำ (THE SPEECH ACT OF ADVISING)	คือ การพยายามให้ผู้ฟังกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีเหตุผลบางประการที่เชื่อว่าการกระทำนั้นจะก่อประโยชน์แก่ผู้ฟัง (Searle, 1969) (งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่า “การให้คำแนะนำ” ในความหมายเดียวกันกับคำว่า “วจนกรรมการให้คำแนะนำ ”)
การกระทำที่คุกคามหน้า (FACE THREATENING ACTS)	คือ การกระทำซึ่งก่อให้เกิดการเสี่ยงต่อการเสียหน้า แก่คู่สนทนา ระหว่างมีการสนทนาหรือสื่อสารกัน (Brown and Levinson, 1978)
ผลัด (TURNS)	คือ ชื่อเรียกช่วงเวลาขณะกำลังกล่าวถ้อยของผู้พูด สามารถเปลี่ยนทิศทางไปมาระหว่างคู่สนทนาได้

1.8 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการบันทึกบทสนทนาในรายการวิทยุลงในแถบบันทึกเสียง และผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการถอดบทสนทนา ดังนี้

:	แสดงผลัดของผู้พูด หมายถึง บอกให้รู้ว่าใครกำลังกล่าวถ้อย
,	แสดงการหยุด 0-2 วินาที
(เวลา)	แสดงเวลาการหยุดมากกว่า 2 วินาที
?	แสดงว่าถ้อยคำนั้นเป็นการถาม
...	แสดงว่าพยางค์นั้นมีการลากเสียงยาวกว่าปรกติ
[ ]	แสดงว่ามีการพูดซ้อน
=	แสดงว่ายังคงครองผลัดการพูดอยู่
Z	แสดงว่ามีการพูดต่อเนื่องจากผู้พูดอีกคนอย่างทันที
ตัวหนา	แสดงว่ามีการเน้นเสียงหนักกว่าปรกติ เช่น ตาย
(ข้อความ)	แสดงบริบทของการพูด
/	แสดงว่ามีการแบ่งข้อความออกเป็นส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด กับส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ